

Policratici Contenta

Johannes <von Salisbury, Bischof>

Parrhisius, 1513

Ca. ix. Q[uod] mu[n]d[us] suos habet elisos. & eade[m] fides est nostri
te[m]poris & precedentium patrum: & virtutis cultores inspectores su[n]t
theatri huius: & de virtute qu[em] adepti fdeles ex ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70332](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70332)

denunt: & alii in locum eorum successerunt. Veruntamen bene cum egrediētibus agitur: qui non ab hoc fortune ludo transferūtur eitiendi in tenebras exteriores vbi erit fletus & stridor dentium: & qui ab aquis niuium quas sanctus iob cōmemorat ad calorem nimium minime transeunt. Bene cum illis agitur qui suos expectāt elysios quos p̄ntia sua iustitie sol verus illustrat. Sed quod est quod elysios cāpos a mutabiliū rerū septis verbis excludo? Certe p̄ parte inclusi sunt/patētes in latitudine bonarū mētium quibus a patre luminū datū est: vt in noticia & amore boni toto sui agitati versent. Vñ ethicus inq̄to extra se ineptā beatitudinē inq̄rēti. Quid queris vbiq̄ est. Est vlubris animus si te nō deficit equus.

¶ Quod mundus suos habet elysios: & eadē fides est nostri tēporis & precedentium patrum: & virtutis cultores inspectores sunt theatri huius: & de virtute quā adepti fideles ex fide & vmbra qua nō omnino caruerunt fideles. Capitulum IX.

Virtus quod est

Vndus igitur suos habet elysios: solēque suū: & sua sydera nouit. Virtus siquidem solaris quidam radius est: a fonte claritatis omnibus datus in usum: & qui omnia que attingit claritate sui facit eximia. Inde est quod etiam illi quos huius radii venustas/quali repussa specie sui/ videat affluisse: statim in subiectorum conspectu clarescunt/ fiuntque quodammodo virtutis titulo gloriosi. Absit enim vt quisque vere sit gloriosus nisi quod in domino gloriae. Non enim quod seipsum aut quem homo cōmēdat/ ille probatus est: sed quem deus cōmēdat. Quid utique vera & sola virtus mereat: non quātacumque virtutis imago: hanc autē esse arbitror quicquid in moribus egregium/ de nature beneficio: & exercitio mentis/ citra gratiam/ philosophi sibi repromittunt: eoque ipso euanuerunt in cogitationibus suis de libero confisi arbitrio: & dicentes se esse sapientes stulti facti sunt: stultique apparuerunt. Vnde ethicus: satis est orare iouem qui donat & aufert: det vitam: det opes animum mihi ego ipse parabo. Alius quoque. Nullum numen abest: si sit prudentia: sed nos te facimus fortuna deam celoque locamus. Catho quoque licet verum nō agnouisset deum/ gentiumque superstitionibus aberraret: in libia tamen/ iouis quem colebat cōtempnit oracula: se ad ea que sibi gerenda erant sufficere arbitratus. Et quidem etiam ipsa imago virtutis suam quādam habet venustatis decorisque claritatem: vt quicquid in ea cernitur: eius merito venustum credatur & decorum. Non tamen vsquequaque decorum est quod in tenebris ignorantie obscuratur: nec potest quisque clarescere nisi in fide illius qui lux vera est & illuminat omnes

Job. xliij.

Elysios. capi sunt de quibus Virgilius ait. Quis elysios miret grecia cāpos. et vide J. li. viij. c. xxv

Roma. f.

De cathone qui contempsit iouis oracula.

Johan. f.

fiem hominem venientem in hunc mundum. Ex quo patet q̄
 nisi in veri dei noticia & cultur: vera virtus esse non possit quod
 & visio ezechielis non tacuit. Quia eorum qui precedebant: &
 sequebantur christum: eandem confessionē esse asseruit. San-
 ctorum quippe veteris & noui testamenti in eo distinguitur fi-
 des: q̄ isti iam sibi gaudent impleta que illi expectabant & desi-
 derabant implenda. Sit ergo venerabilis imago virtutis: dum
 sine fide & dilectione substantia virtutis esse non possit. Et vti-
 nam inueniatur in nobis q̄ vel virtutis imaginē teneat. Quis
 enim virtutem amplectitur ip̄am? Quis etiam umbras virtutis
 induit quibus videmus floruisse gentiles licet eis subtra-
 cto christo/vere beatitudinis nō apprehenderint factū? Quis
 temistodis diligentiam / frontonis grauitatem / cotinentiam
 socratis/fabricii fidem/innocētiā nume / pudicitiam scipionis/
 longanimitatem vlixis/cathonis parcitatē/tyti pietatem imi-
 tatur? Quis non cum admiratione veneratur? Probitas liqui-
 dem laudatur & alget. Porro predicti & consimiles magni qdē
 & laudabiles viri: quasi quedam seculorū suorū sydera splendue-
 runt illustrantes tēpora sua: preambuli coetaneorū suorū in id
 iustitie & veritatis quod dispositione diuina illuxerat eis. Sic
 quoq̄ in successione fidelis populi nūq̄ humano generi ad no-
 ctis sue tenebras/cecitatēq̄ molestias depellēdas: sua sydera de-
 fuerunt: viri quidem virtutis titulo nobiles: magnorūq̄ operū
 fulgentes insignibus quorū exēplis ad cultū iustitie semper alii
 prouehātur. Nōne abel innocentiā docuit: enoch mūditiā actio-
 nis? Quid de lōganimitate spei & operis nō habuit noe? Quid
 de obedientia fideliter implēda defuit abrahe? ysaac cōiugii ca-
 stimoniā instruit: & iacob laboris tolerantia ostēdit. Ioseph fra-
 tricidas fr̄es boni retributione remunerat eoq̄ docet a bonis bo-
 na p̄ malis tribuenda. In multis milib⁹/increduli idurati & dñi
 semp exacerbātis populi/moȳsi māsueto ostēdit: & iminē-
 tib⁹ aduersis cōfidētis ioseph magnanimitas declaraf. Iob patien-
 tie indicit exēplū & preambul⁹ gr̄e baptista saluator / dū p̄nāz
 predicat & vitis indicit fugā/confessionē erigit veritatis / & ad
 increpationē iniurie & pdēnationē iniquitatis/oim̄ fidelium liguas
 exacuit. Quid noui testamēti referā p̄res/quorū exēpla sūt disci-
 plina morū / & rectissima instituta viuēdi? Hi qdē sunt in septē
 milib⁹ viroꝝ: quos sibi dñs reseruauit: vt nō curuarēt genua sua
 añ baal: aut cuiusq̄ vanitati p̄stituāt aīas p̄ciosas. Hi sūt q̄ inter
 insensatos habent̄ insani: q̄a aliene insanie nolūt esse p̄ticipes /

¶ Hō singula
 res virtutes
 antiquorum
 gentium.

¶ Iuuenalis in
 satyra.

¶ Hō singula
 res virtutes
 patrū veteris
 testamenti.

¶ Cōmendatio-
 nes & retribu-
 tiones patrū
 noui testamen-
 ti.

& finem sine honore creduntur habituri: quia dignitatē nature mūdani hystrionis habitu polluere dedignatur. ¶ Hi sūt forte qui de alto virtutum culmine theatrū mundi despiciunt: ludūq; fortune cōtemnentes: nullis illecebris impellunt ad vanitates et insanias falsas. Hi iam in suis gaudēt elyfiis: ad vtilitatē suā vidēt plurima/ & ad eā omnia visa retorquent. Cū enim fidelis anima exaltatur a terra: tunc demū oīa trahit ad seipsā. Spectant istī comediā mūdā cū eo qui desup astat vt hoīes actusq; eorum & volūtates indefinenter prospiciat. Cū enī omnes exerceant hystrionem aliquem necesse est esse spectatorem. Nec queratur aliquis/ motus suos ab aliquo nō videri cum in conspectu dei agat angelorūq; ei? paucorumq; sapientum/ qui & ipsi ludorum istorū circēsiū spectatores sūt. Erubescat potius si quis in tanta luce indecēter moueatur & se totum exercitatione inimica deuenustet.

Ludi circēses

¶ Qz sibi persone coaptatur et depreciant dissociate. & de cleopatra Augusto/ & scipione/ & q; romani dediti sunt vanitati/ & quis finis adulatoris.

Capitulum. X.

Ceterum in hoc fortune ludibrio persone sibi inuicem coaptatur: & si altrinsecus diuertat totius actus facies imutat: vt si glicerium tollas aut pamphilū. Sublato enim alterutro nomen alteri? perit: & si cū amantibus suspiciosum senē tollas: nullus est aut inutilis omnino dauus. Hinc est illud. Fortis in armis cesareis labienus erat nunc transfuga vilis: cum duce priuato terras atq; equora lustrat. Si enī personas que sibi assueuerūt sibiq; faciūt decretū fortune dissocias: fit plerumq; vt vtraq; ad omnia agenda sua videat inepta et quasi exclusa ratiōe officii depreciaf. Fracta sūt lenocinia cleopatre: ex quo nec iuliū iuenit nec anthoniū. Equidem orbis victorem cesarē donis flexit: & inuicti viri insuperabilē animū meretrici? decor & prostituta facies superauit. Vnde lenocinii eius sollicitudinē poeta exprimes adiecit: vult? adest precib? faciesq; incesta perorat. ¶ Cū vero iulius reb? humanis exempt? esset/ que romani imperatoris fuerat coniugio gloriata: principis romanorū: ausa est affectare seruitutē/ nec frustra/ cū ad omnia paratum inuenisset anthoniū: putabat enī ad cesareā gloriā sibi nihil de fore/ si lectū eius ascēderet: qui successor rerū pōpei: & vt simulabat iuris cesarei: magis de temeritate fortune q̄ de virtutis conscientia confidebat. Porro cum ad sollicitandū augustum muliebris impudicitie audacia accessisset spe sua fru

Glicerium.
Pamphilū.

Lucanus.

Cleopatra superauit cesarē victorē orbis.

Lucan? in. x.

Cleopatra superauit anthoniū.

Cleopatra nō potuit superare octouianū.